

Citiți lecția din manual: *Studiu de caz: Radio Europa Liberă*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Studiu de caz: *Radio Europa Liberă*

1. Rezistența prin radio

- 15 martie 1949 - la New York, guvernul S.U.A. a înființat Comitetul Național pentru o Europă Liberă, cu scopul de a contracara creșterea influenței comuniste în Europa;
- 1949 - la Munchen, a fost fondat *R.E.L. (Radio Europa Liberă)*, ramura responsabilă cu radiodifuziunea din cadrul Comitetului Național pentru o Europă Liberă, o sursă alternativă de informare pentru statele comuniste europene și de răspândire a propagandei americane;
- 4 iulie 1950 - *Radio Europa Liberă* a început transmisiunile pe unde scurte în cinci state europene: Cehoslovacia (4 iulie), România (14 iulie), Polonia (august), Ungaria și Bulgaria (octombrie);
- 1949-1972 - finanțarea *Radio Europa Liberă* a fost asigurată de C.I.A. (din limba engleză: *Central Intelligence Agency* = „Agenția Centrală de Informații”), serviciul de servicii secrete externe american implicându-se în activitatea redacțională a secției centrale de știri a postului de radio;
- 1951-1976 - Comitetul American pentru Eliberarea Popoarelor din Rusia a înființat *R.L. (Radio Libertatea)*, care s-a adresat spațiului sovietic, cu emisiuni în limba rusă și alte cca. 17 limbi ale diverselor popoare din cadrul U.R.S.S.;
- 1972 - finanțarea *Radio Europa Liberă* a trecut de la C.I.A. la Congresul S.U.A.;
- 1976 - a avut loc fuziunea dintre *Radio Europa Liberă* și *Radio Libertatea* ⇒ apariția *R.E.L./R.L. (Radio Europa Liberă/Radio Libertatea)*;
- angajații *Radio Europa Liberă* (1750 angajați) au provenit dintre intelectualii din Europa de Est, care s-au refugiat în Occident pentru obținerea sprijinului necesar destabilizării comunismului.

2. Securitatea vs. *Radio Europa Liberă*

- 1950-1989 - în România comunistă, *Radio Europa Liberă* a fost o instituție de presă fundamentală pentru rezistența culturală și informarea cetățenilor, una dintre puținele surse de informații din Occident (alături de *Vocea Americii* și *B.B.C.*), oferind speranță și curaj pentru milioane de români;
- în cadrul secției în limba română a *Radio Europa Liberă* au activat personalități ale lumii culturale românești care au urmat calea exilului (scriitori, filosofi, analiști și jurnaliști) și care au analizat știri și informații despre situația politică, economică și socială din țară și din lume, precum Ghiță Ionescu, Virgil Ierunca, Mircea Carp, Monica Lovinescu, Noel Bernard, Șerban Orescu, Ion Ioanid, Emil Georgescu, Gelu Ionescu, Vlad Georgescu, Cornel Chiriac, Neculai Constantin Munteanu, Liviu Tofan și Emil Hurezeanu, vocile unor emisiuni foarte ascultate precum „*Actualitatea românească*”, „*Teze și antiteze la Paris*”, „*Metronom*”, „*Povestea vorbeii*” și „*Din lumea comunistă*”;
- jurnaliștii *Radio Europa Liberă* s-au implicat activ în mobilizarea societății civile, incluzând informații despre proteste și mișcări de disidență, cum ar fi mediatizarea scrisorii deschise a lui Paul Goma către Nicolae Ceaușescu (1977), adaptarea pentru radio a cărții *Orizonturi roșii*, a generalului fugar Ion Mihai Pacepa (1987) și difuzarea *Scrisorii celor șase* (1989);
- autoritățile comuniste i-au pedepsit pe românii care au ascultat *Radio Europa Liberă* prin arestări, închisoare, anchete, bătăi, percheziții și pierderea unor avantaje profesionale;
- regimul comunist de la București a căutat să combată influența *Radio Europa Liberă* prin campanii de denigrare, bruijaj tehnic (*Operațiunea Eterul*), agresiuni la adresa realizatorilor de emisiuni (1977: Monica Lovinescu a fost crunt bătută), atentate asupra sediului radioului (21 februarie 1981: complicități teroristului internațional Carlos Șacalul au detonat o bombă în sediul din Munchen), tentative de asasinat (1981: Emil Georgescu a fost înjunghiat de peste 20 de ori) și asasinate (directorii secției românești din cadrul *Radio Europa Liberă* - Noel Bernard: 1981; Mihai Cismărescu: 1983; Vlad Georgescu: 1988 - au fost iradiați și au murit de cancer).

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZhDxsbDmYSY>

<https://www.youtube.com/watch?v=mIJItY0KJKc>

Fișă de lucru: Studiu de caz: Radio Europa Liberă

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

„(...) Câteva săptămâni mai târziu, ziaristul de la Europa Liberă, Emil Georgescu, a condus prin Munchen când a fost implicat într-un grav accident de mașină. Operațiunea a avut mai puțin succes decât ultima dată. Georgescu a suferit răni grave, dar a supraviețuit, revenind în fața microfonului peste șase luni. (...)

Între timp, Radio Europa Liberă a continuat să-și sporească popularitatea, mai ales secția românească. Pentru Ceaușescu, distrugerea postului a devenit o obsesie. În 1978, la scurt timp după vizita la Londra, l-a chemat pe spionul-șef, Ion Pacepa, la biroul său. De data aceasta nu trebuia să mai fie nici o greșeală, a spus președintele. El a dorit să-l <<neutralizeze>> pe directorul secției române al Europei Libere, Noel Bernard, omul ale cărui zece minute regulate de emisie au demontat cultul personalității lui Ceaușescu, într-un limbaj dur, necruțător.”

(Paul Kenyon, *Copiii nopții: povestea stranie și eroică a României moderne*)

1. Menționați, pe baza textului, motivul pentru care *Radio Europa Liberă* a devenit o obsesie pentru Nicolae Ceaușescu.

2. Precizați, pe baza textului, doi reprezentanți ai secției române a postului de radio.

3. Formulați un punct de vedere în legătură cu rolul pe care l-a avut postul *Radio Europa Liberă* în perioada regimului totalitar comunist în România.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mălăelea, Daniel, Niculescu, Anita-Sabina, Horga, Paula-Coca, Prună, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Akademos Art, București, 2025.
2. Boșcodeală, Felicia Elena, Ciobanu, Loredana, Gîlă, Cristina-Iulia, Șerban, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Booklet, București, 2025.
3. Stoica, Stan (coordonator), Ștefănescu, Alexandru V., Preda, Elena, Becheru, Dragoș, Bilcea, Valentina, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura CD Press, București, 2025.
4. Bălănescu, Flori (coordonator), Anton, Mioara, Muller, Carmen, Mihai, Florin-Răzvan, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Corint Logistic, București, 2025.
5. Ghețău, Gheorghe-Florin (coordonator), Bratu, Alina, Ghețău, Olenca-Georgiana, Radu, Adriana, Szakacs, Roxana-Gabriela, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2025.
6. Dobrințu, Dorin, Soare, Aurel Constantin, Săvuță, Irina Ema, Rados, Maria, Căplescu, Iuliana, Gheorghe, Maria Mariana, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Litera, București, 2025.
7. Deletant, Denis, *România sub regimul comunist*, Editura Fundației Academia Civică, București, 2012.
8. Tismăneanu, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate: o istorie politică a comunismului românesc*, Editura Polirom, Iași, 2005.
9. Kenyon, Paul, *Copiii nopții: povestea stranie și eroică a României moderne*, Editura Litera, București, 2022.

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT